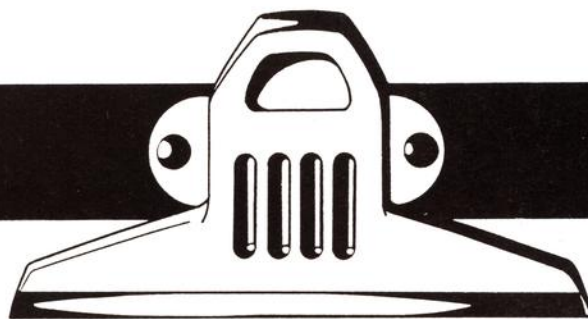

HVINISFOS POSTEN

Frist for stoff til neste nr. er 15. nov.

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av

Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Funksjonærforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

REDAKTØR:

Reidar Liane
Tlf.: 56713, arb.: 333.

REDAKSJONSMEDLEMMER:

Ingeborg Haraldstad
Anne Marie Egebakken
Edgar Sakariassen
Jan Skårdal
Tom Enersen
Sigurd Gundersen
Bjørn Østefjell

Ettertrykk bare etter
nærmere avtale

TRYKT HOS

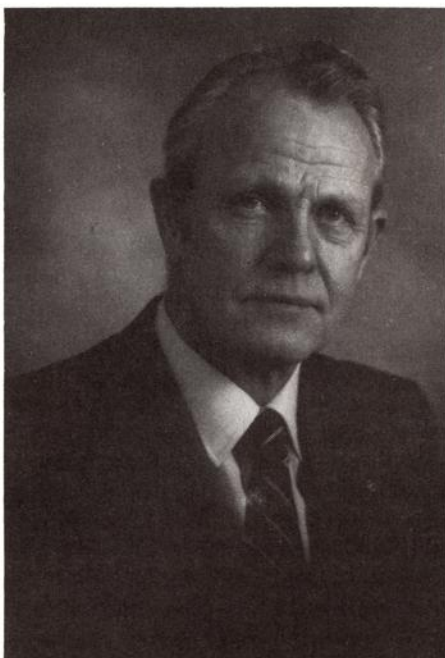
Sørtrykk, Vennesla
på 100 gr Crown Set
Omslag
150 gr Crown Set

Forsiden:

Sigurd Gundersen tar siste pensel-
strøk på sitt bilde i trimrommet.

Fremtiden ligger foran oss

Så er igjen et halvår forbi. Resultat- og driftsmessig vil jeg vise til utsendte H-nytt nr. 7 med vedlagte halvårsmelding.

Vi må tross alt kunne si at den meget dårlige starten vi hadde de første måneder av året ble skikkelig gjenopprettet av 2 fine produksjons- og salgsmåneder mai og juni. Det tatt i betraktning må vi derfor si oss rimelig fornøyd med halvåret.

Når det gjelder 2. halvår har vi etter beste evne søkt å revidere våre prognoser i positivt lei. Kort sagt regner vi med å oppnå et bedre årsresultat enn budsjettet – og satser nå på et driftsresultat på linje med de vi har oppnådd de 2 siste årene.

Men slike ting kommer ikke av seg selv. Vi har virkelig en hard tid foran oss og hver enkelt må sette kreftene inn for å oppnå en god og lønnsom drift. Som påpekt mer enn en gang: Kunde og kvalitet må stå i første rekke for våre aktiviteter. Bedre kvalitet på alle områder betyr nemlig mer tilfredse kunder, høyere salg, større effektivitet, bedre lønnsomhet – samt endelig fasit – mer fornøyde medarbeidere.

Jeg ser ellers fram til den dagen Hunsfos Fabrikker for 1. gang passerer 500 mill. kroner i omsetning (la meg tippe rundt medio desember). Ja, da koster vi på oss et kakestykke!

For øvrig har vi en rekke jern i ilden, eller sagt på en annen måte: Mange baller i luften.

Styret har nylig bevilget betydelige beløp til ulike anlegg. Bl.a. 16,5 mill. kroner til ytterligere opprustning- og kapasitetsutvidelse av PM 3. Vi

regner med å oppnå en produksjonsøkning fra i dag ca. 6.100 tonn opp til ca. 11.400 årstonn på denne maskinen. PM 3 synes å ha et stabilt markedsområde, men produksjonsveksten vil nok i første rekke bli en utfordring for vår salgsavdeling.

Som dere kjenner til, har Hunsfos Fabrikker de siste årene vurdert en gjeninntreden på Oslo Børs samt muligheten for en utvidelse av selskapets aksjekapital. Det må ansees å være en viktig sak å skaffe ytterligere kapital for å møte de store behov for investeringer i anlegg og drift i årene som kommer.

Som kjent er det en rekke praktiske ting som i så fall må bearbeides, men først og fremst må vi på Hunsfos sørge for at de forventninger som eierne og investorene stiller må oppfylles. En ajourføring og videreutvikling av langtidsprognosen må derfor stilles i fokus. Forestående høst blir rett så spennende.

Jeg for min del har selvsagt fortsatt tro på Hunsfos Fabrikkers liv og lagnad. Men min tro er ikke nok i den forbindelse. Og noen taler også om å ha tro på hellet. Min erfaring er imidlertid at jo mer vi arbeider, desto mer er hellet med oss. Eller for endelig å sitere Henrik Wergeland:

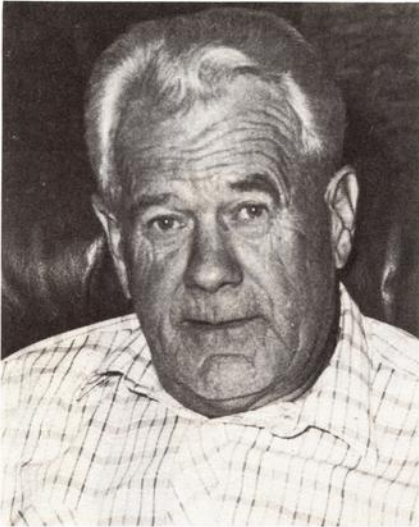
*«Tag fat på dit verktøy
min gut uden votter,
med hansker på løb
fanger katten ei rotter»*

God høst/ing

Egil Flaatin

VETERANER SOM TAKKER AV

Ansgar Andersen

Ansgar Andersen har måttet gi seg på grunn av helse etter vel 35 år på Hunsfos i fyrhuset, der han har vært helt siden han begynte i 1951. Først i det gamle fyrhuset, og sist nå i det nye, fine fyr- og gjenvinningsanlegget. Og trofastheten tilsier at han har trives godt. Det har vært og er et meget godt miljø på Hunsfos.

Ansgar er født i Tveit 4. oktober 1925. Han gikk ut av skolen i 1940, og var deretter på Kjevik under alle krigsårene. Da freden kom gikk Ansgar bokstavelig talt igang med gjenoppbyggingen, ettersom han fikk arbeid hos Betongbygg. Der ble han i 6 år, til han begynte på Hunsfos i 1951.

Ansgar liker best å stelle med hus og hage nå. Sammen med kona, Jenny, har han hus i Piningen. Jenny er kanskje bedre kjent på Hunsfos enn Ansgar, gjennom sitt mangeårige virke som vaskehjelp. Folkene i fyrhuset er det sjelden man ser, de sitter der på den andre siden av elva.

Tidligere hadde de sine faster rundt i bedriften, men nå er det sjelden vi ser dem. Men Ansgar kjenner nok de fleste likevel.

Han har tre sønner som alle sammen har jobbet her. Men idag kjører de trailer, alle tre.

Vi ønsker Ansgar og Jenny mange gode år framover.

Jan Skårdal

Rudolf Andersen har trådt tilbake for alderen. Rudolf er vel kjent av alle som mannen i brannstasjonen. Han passet på at alle brannslukkingsapparater virket, og fylte dem igjen etter bruk. Egentlig er han jo rørlegger, og virket også rundt i fabrikken som det. Men det er vel fra brannstasjonen de fleste kjenner ham.

Rudolf er født i Vennesla. Nærmere bestemt på Graslia den 24. juni 1920. Hans far, som også het Rudolf, var også på Hunsfos i over 40 år. Han var innkjøpsjef, og den litt eldre garde husker nok han.

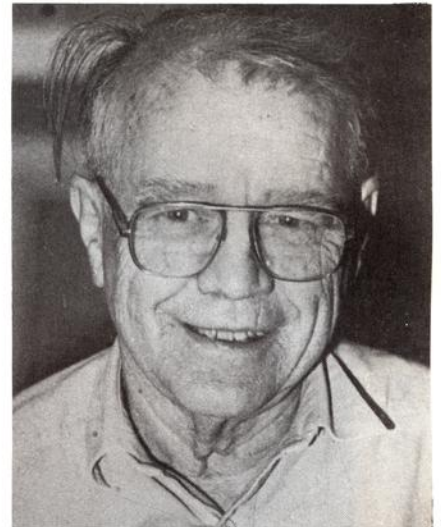
Rudolf hadde også 4 brødre som alle døde før de var fylt 30 år. Den ene omkom i båt under krigen, og han er blant dem som står på Bautaen ved kirken.

Etter skolen arbeidet Rudolf en stund på Taubanen. Så kom han inn i rørleggerlære i Kristiansand. Det var i 1938. Til Hunsfos kom han i 1951, som rørlegger, og senere også brannvernleder.

Rudolf har alltid vært organisert, også den tiden i Kristiansand. Han har mottatt L.O.'s 40-års nål, Papirforbundet 30-års mål, Norges Vel's medalje og gullklokke.

I sin fritid er det mest hus og hage han er opptatt av. Han har også båt, og liker å ta en tur på sjøen og fiske.

Vi er mange her på Hunsfos som vil savne hans omgjengelige og rolige

Rudolf Andersen

vesen. Vi takker for tiden og samarbeidet her, og håper du stikker ned en tur av og til.

Jan Skårdal

VI GRATULERER

60 år
Knut Grundetjern 22/11
Johnny M. Halvorsen 15/12

50 år
Tore Odd Bjørkestøl 25/09
Alf Kjell Omdal 24/10
Sylvi Eva Rislaa 08/11

Vi sender også en forsinket hilsen til følgende jubilarer:

60 år
Neri Halfdan Åsheim
Odd Jacobsen
Harry Arntzen
Lillian Hammen
Irene Salvesen
Georg Nygård

50 år
Tormod Joreid

Oss pensjonister imellom:

Harry F. Holman 75 år

Det var i 1960 at jeg først ble kjent med Harry F. Holman. Da begynte han på Hovedlaboratoriet. Det var begynnelsen på et rikt og godt samarbeide og et varig vennskap.

Holmans interesseområde strekker seg langt utover rene tekniske fag, og fremdeles er han aktiv på flere områder. Da han sluttet på Hunsfos i 1982 ble han fanget inn av Freyasdal Fabrikker A/S, Kristiansand, som ønsket å benytte ham som konsulent under bygging av ny fabrikk og utvikling av nye produkter. Nå er han daglig ved bedriften hvor han har ansvar for kontrollen, utprøving av nye produkter og innkjøpet av kjemikaliene. Utenom dette har han vært medlem i bystyret i Kristiansand, er med i ansettelsesrådet for politietaten, er medlem av det kommunale administrasjonsutvalg og er med i styret for Kristiansand Museum. Tid blir det også til hobbyer. På Hunsfos og i distriktet var han kjent som en dyktig og ivrig rådgiver i forbindelse med anvendelse av bark og fiberslam til dyrkningsformål. Nå benytter han sin erfaring privat. Hjemme hos sin kone, sykepleier Miriam i Håkon den Godes Vei, er det sikkert ingen problemer når det gjelder renhold. Hans anerkjente vaske- og rensmidler som han utviklet på Hunsfos er fremdeles i bruk i bedriften og av de ansatte.

Problemer i forbindelse med å utfylle tiden som pensjonist eksisterer øyensynlig ikke for 75-åringen.

Harry F. Holman er født i Drammen og vokste opp delvis i Eiker og delvis i Eidsvoll. Han hadde et sterkt ønske om å bli medisiner, men i 30-årene var det ikke så lett å få gjennomført. Så ble det til at han begynte på kjemistudiet istedet. Før han kom til Hunsfos hadde han jobb på en av byens 5 såpefabrikker. Nå er det bare

en fabrikk igjen – den han nå arbeider ved, og hvor han i prinsippet kan gå og komme som han vil. I 40 år var han knyttet til sivilforsvaret hvorav 30 år som tjenestegrensjef i ABC-tjenesten.

– Harry, du har ingen problemer med å utfylle pensjonist-tiden på en meningsfylt måte. Hvordan får du det til?

– For det første tror jeg det er viktig å starte dagen like tidlig som i det yrkesaktive livet. Jeg står fortsatt opp kl. 05.00 om morgenen og spiser litt frukt. Den første timen leser jeg – eller går en tur. Hjernen fungerer best tidlig på dagen. Så spiser jeg frokost. Det er ikke bra å sove for lenge. Jeg klarer meg med 5-6 timer i døgnet. Når det gjelder middagshvil følger jeg min bestemors råd: «Du skæ' søve medda', men itte meir enn et korter (kvarter)».

Derneft vil jeg peke på noen verdinormer som det er viktig å forsøke å bevare:

– evnen til å sette pris på ting i livet, det være seg kunst, naturopplevelse, medmenneskelighet, naturfenomener, eller kort sagt det som man kan kalle sin verdifølelse.

– evnen til å ta en dag av gangen og gi hver dag det den fortjener. Hver dag er en gave og et nytt grunnlag for kunnskapsberikelse.

– evnen til å bety noe for oss selv og for andre. Uten denne evne vil vi bli ensomme og det er det verste vi kan komme ut for.

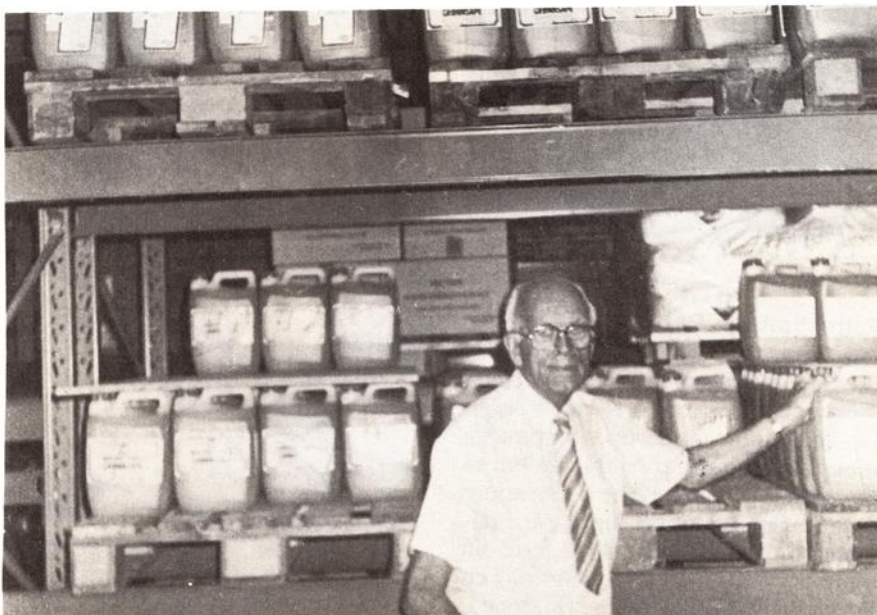
– Hvordan likte du deg i arbeidet på Hunsfos?

– Hunsfos var en stimulerende og interessant arbeidsplass. Jeg er takknemlig for at jeg fikk frie hender til å bearbeide prosjekter. I de siste årene på Hunsfos hadde jeg oppgaver i forbindelse med å benytte avfall til dyrkningsformål. Det var så interessant at det har fulgt meg siden.

Men jeg har også til tider opplevd forhold på Hunsfos som best kan sammenlignes med tilstanden i stallen når krybben er tom.

Til slutt vil jeg gi uttrykk for at man har gitt for lite akt på det enorme erfaringsmateriale som eldre har. Dette materiale kan etter mitt skjønn ikke erstattes med en datamaskin.

Takk Harry for gode råd. Det er ikke tvil om at det for mange pensjonister er et problem å finne nok å beskjeftige seg med. Det ville sikkert for mange av oss være verdifullt å ta vår livsstil opp til revisjon. Og vi får håpe at samfunnet etterhvert vil gjøre mer bruk for oss.

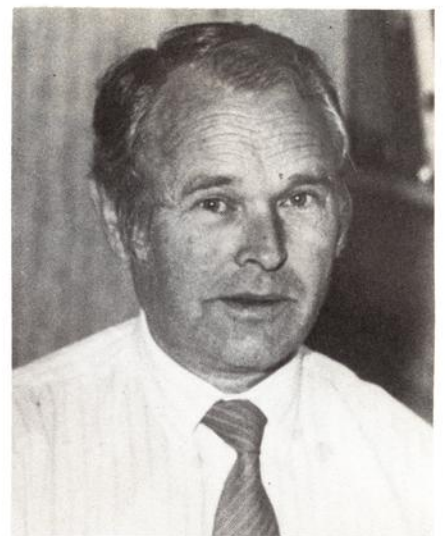
Terje Krogstad, Omrulleren

- var fjorten dager i Tyskland for å besøke venner i Bremen. Terje synes Tyskland er et greit land å feriere i. Spesielt er det moro å prøve seg på Autobahn.

Kristine Johannesen, Papirlabben

Alf og jeg har hatt en svært rolig ferie i år. Men litt farting ble det likevel. Først var vi i bryllup i Treungen. Deretter hadde vi en biltur til Gudbrandsdalen, innover setra der, du kan tro der var fint. Resten av ferien var vi bare hjemme. Vi fikk malt huset mellom regnbygene, og hadde mye besøk av familie og andre feriegjester. Men den virkelige ferien skal vi ha i neste avspasering. Da reiser vi til syden og blir der i 14 dager.

Arne Johan Andersen, Salg

På biltur til Sverige hvor vi opplevde stengte veier i Värmland p.g.a. mye regn.

Siden var det hyttetur på Langenes, ellers var vi hjemme.

Petter Søttrup, PM 4

Jeg har vært hjemme det meste av ferien. Hadde en tur til landbruksmessa på Lillestrøm, det var det eneste. Så sa min far at nå ville han og mamma ha 14 dager fri fra gården, så da måtte jeg mate revene og de andre dyrene. Og så plukket jeg egg for naboen en uke mens de var på ferie. Så hjalp jeg noen med å sette motor i en bil, så det var nok å henge fingrene i.

Sylvi Rislåa

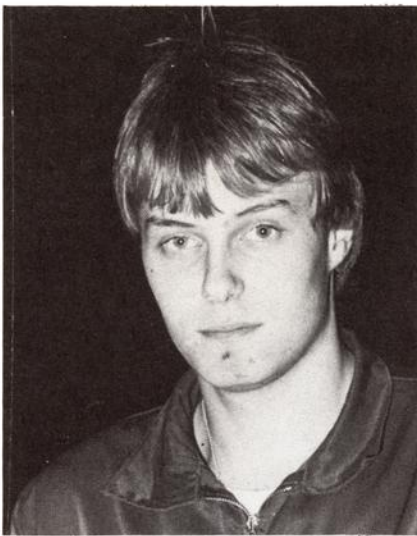
Jeg var i Singapore og på Batam Island i Indonesia.

Mannen min var på et 5 ukers oppdrag i Østen og kom i løpet av denne tiden på ideen - at vi kunne møtes på flyplassen i Singapore i stedet for på Kjevik.

«Spøken» ble alvor og ferien, som ikke var planlagt, helt topp på alle måter. Å komme til Singapore var en fantastisk opplevelse - noe som ikke kan beskrives i få ord.

Etter 14 dager og 30 flyturer tur/retur «landet» jeg uten problemer på LAGMANNSHOLMEN der Ordre nr. hadde kommet noen hakk lenger - men ellers var **alt som før**.

Andreas Vennesland, Salen

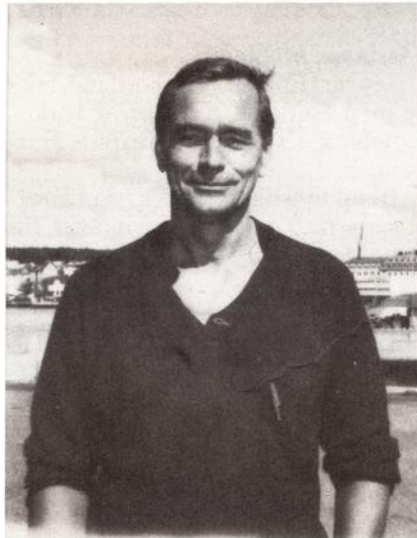
- spilte EM- og OL-kvalifisering med landslaget i sittende volleyball i Jugoslavia i ferien.

Med bronseplass i EM er Andreas sikret grei sommerferie også neste år. Da går turen til Seoul i Sør-Korea.

Runar Bye-Jensen, Salg

Fin biltur til Kragerø - ellers hjemme.

Erik Kristiansen, Lagmannsholmen

Jeg skal ikke ha ferie før i september. Er invitert i 50-års dag til Arnfinn Andersen (ØL) som skal feires på Marbella i Syd-Spania.

Stor middag på restaurant - ca. 40-50 gjester med ettersigende fest rundt (eller i) svømmebassenget.

Feirer forøvrig min egen fødselsdag på flyet ned til Marbella.

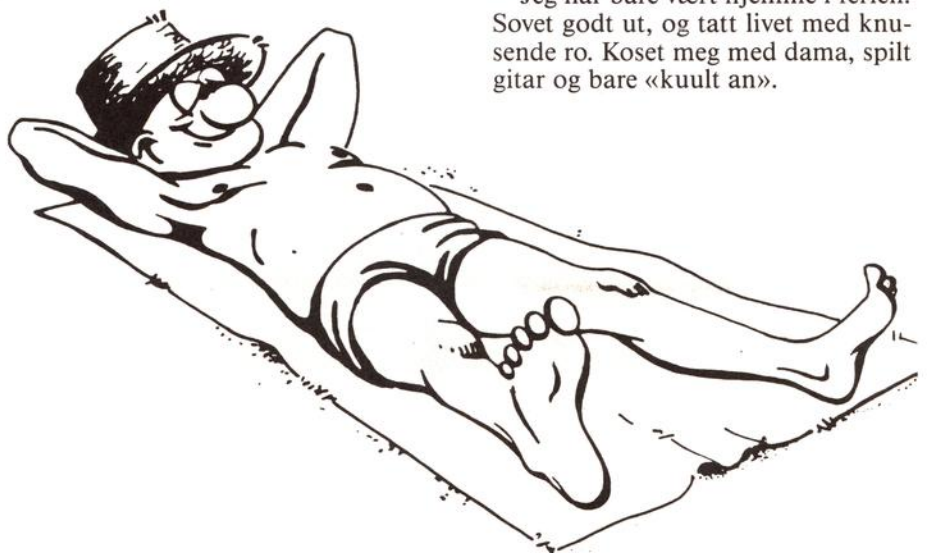
Hanne Olsen, Skipning

Har ikke hatt ferie enda, jeg reiser til syden i september.

Jack Allan Linde, PM 4

Jeg har bare vært hjemme i ferien. Sovet godt ut, og tatt livet med knusende ro. Koset meg med dama, spilt gitar og bare «kuult an».

Magne Sakariassen, PM 6

Vi var en tur til Sverige med nyinnkjøpt campingvogn. Det var jomfruturen for meg som campingvognsjåfør, men det gikk bra det. Vi lå i Borås og Uddevalla. Været var stort sett dårlig. Mye regn og kaldt, så det var godt med vogna.

Marianne Melling

Jeg var i England og Skottland, reiste med Brit-Rail, London - York - Edinburg - The Lake District - Harpenden.

Besøkte skolen jeg gikk på i Lancaster og traff igjen romvenninner fra den tiden.

Erik Torjussen

På sjøen, hvor skulle jeg ellers ha vært? Måtte prøve den nye «plastjolla» mi!!!

På en av turene mine besøkte jeg Hunsfos sine hytter i Melkevika. Der skulle jeg treffe Tom-Egil Seljås. Klokka var vel ca. 13.30 da jeg kom. Han lå fremdeles og sov!!! Jeg tenkte: «Dette var hans ferie!!!»

Hovedverneombud Reidar Arntzen

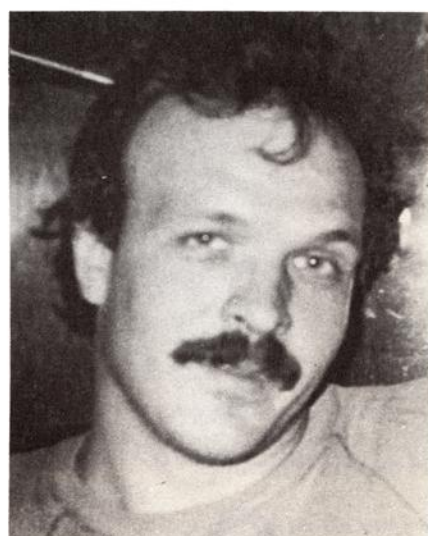
- har tilbrakt ferien med å sette sjøbein mellom Ålefjær og Lyngør.

Tre uker tilbrakte han til sjøs sammen med sin kone. Bortsett fra tre dager landlegge i Tvedestrand på grunn av storm, er Reidar godt fornøyd med ferien.

Wenche Johannessen

Jeg var i Melkevika en uke og en liten tur på fjellet.

Roger Nygaard, PM 6

Jeg var på besøk hjemme hos familien min i Bodø. Det var 6 år siden sist jeg var der. Været var strålende sol og fremfor alt frisk luft. Dere vet ikke hva frisk luft er her nede.

SYDENTUR-VINNER PÅ HUNSFOS

At Hunsfosarbeidere tar seg en sydentur, er vel ikke noen sensasjon, men at en av våre vinner en tur, synes vi er verd å ofre spalteplass på. Det gjelder Erling Aure, nordmøring som fulgte trekkfuglene, og slo seg ned på Erkleiv av alle steder. Til daglig, og nattlig, finner du han på hollendersalen PM 5, skift 3. Han hadde tidlig ferie i år, fra midten av juni. Sammen med kona var han den første ferieuken i svigermors hus i Hellesund. Båt har han også, 27 fot, og nok av plass å fiske på.

Nå hadde det seg slik at han gikk og slentret langs bryggene der ute. Taxibåten fra Kr.sand var innom, og Erling kom i prat med skipperen. Han fortalte at han hadde et par hersens østlendinger ombord, journalisten fra sladrebladet Se og Hør var det visstnok. De drev og kastet ut flasker i sjøen, til og med plastflasker, så det var riktig noen natursvin. Men det var bare det, at inni disse flaskene lå det en lapp med beskjed om at du hadde vunnet en Sydentur. Så skipperen hvisket i øret til Erling, at hvis han hadde lyst på en tur, så kunne han jo hviske litt høyt om akkurat hvor. Og Erling hadde lyst. Så han tok seg en tur i fjæresteinene og kikket, og hva fant han? Jo, en rød plastflaske, sånn en vanlig litersflaske med motorolje, hvor det vanligvis står To-takts Motor Oil utenpå, men hvor det her sto: Gratulerer, De er den heldige vinner av en Sydentur, hilsen Se og Hør og Tjæreborg. Og inni en lapp med samme innhold. Så Erling tok med seg flasken,

gikk ned igjen til Taxibåten og leverte den, ble behørig gratulert og fotografert og ble rikskjendis i løpet av et par timer. Sånn kan det gå med litt flaks og litt tips. Men Erling er turen vel unt. Sammen med kona drar han til Kanariøyene i begynnelsen av desember for en ukers ferie. Men henne må han betale for. Gevinsten var bare for en person.

PROSJEKT '88

Alle har vi vel hørt dette begrepet etterhvert. For de som ikke har hørt det så betyr det altså at NIF har et prosjekt på gang for idrettsutøvere som det er håp om skal hevde seg i OL 1988.

Men visste du at det på Hunsfos arbeider 2 gutter som er med i prosjekt '88.

Dette er Andreas Vennesland som har jobbet her ca. 1,5 år og Ole Kristian Hodnemyr som begynte her i juli nå i år.

Begge er «fast inventar» på Norges Volleyball-lag for sittende volleyball som er direkte kvalifisert for å delta i Sommer-OL i Seoul for funksjonshemmede. Kvalifiserte gjorde de seg ved å bli nr. 3 i EM som gikk av stabelen i Sarajevo i Jugoslavia i juni i år. Begge har spilt en rekke kamper på landslaget. Andreas 25 og Ole Kristian 33 kamper. Resultatene som laget har oppnådd de siste årene er imponerende.

Før OL skal laget gjennom en samling på Lanzarote en uke i sept./okt., og og sannsynligvis ytterligere en samling i Jugoslavia eller Ungarn i tillegg til flere samlinger her hjemme.

Målsettingen er klar, nemlig å få OL-gull. Guttene ønskes lykke til og det skal bli spennende å se hvordan det går.

Ole Kristian.

Andreas.

Hunfos Arbeiderforenings 80-års jubileum

Hunfos Arbeiderforening feiret 1. mai sitt 80-års jubileum. Festen ble holdt i Venneslahallen, med 500 deltagere. Selve 80-års dagen var i november 1986, men vi la festen til 1. mai. Erfaringene fra Hunfos Fabrikkers 100-års fest 1. mai i fjor, viste at det var en meget god dag for fest. Alle har fri, og det er ikke så mye å ta seg til en 1. mai på kvelden.

Festen var forberedt i lang tid. Komiteen bestod av Øystein Lie, Harry Arntsen, Rolf Andersen, Reidar Arntsen, Alma Irene Ingebretsen og Roald Hagen. De hadde nedlagt et kjempearbeide, og alt klaffet da dagen kom. De fikk da også mange lovord for sin innsats. Det var lagt ned et stort forhåndsarbeid for å pynte Venneslahallen. Allerede dagen før hang vi opp det store fiskegarnet i taket, og danderte det med ballonger og stas. Bordene dekket vi på formiddagen, og kl. 18.00 var alt klappet og klart. Middagen, svinestek, fikk vi fra Janicken. Alle var fornøyd, og jeg tror alle fikk varm mat. For serveringen sto elever fra kokkelinjen ved den videregående skolen, samt noen flysoldater fra Kjevik. Alle gjorde en utmerket jobb.

Orkesteret som spilte før middagen og til dansen var Conally Band fra Vennesla. Vi hadde også utmerket visesang ved Kjell Morka fra Arendal.

En god del gjester var innbudt. Mange tidligere foreningsformenn var der. Taler var det også en del av. Formannen i jubileumsåret, Rolf Andersen, var først ute. Han åpnet med å minnes de 45 som hadde startet foreningen i november 1906, og minnet om at vår forening faktisk er 7 år eldre enn vårt forbund.

Og fra Papirforbundet kom formannen, Rolf Hauge. Han takket for innbydelsen og forestod så overrekkelse av Forbundets 30-års nål og L.O.'s 40-års nål til en rekke av våre medlemmer. Til slutt overrakte han et solur til Rolf Andersen, som vi har tenkt å sette opp på Vesøy. Han ba også Flaatin komme opp, og takket for godt samarbeid mellom Forbundet og bedriftsledelsen, og overrakte blomster til Flaatin.

Brink Andersen hilste fra Vennesla og Mosby faglige samorganisasjon. Han takket Hunfos Arbeiderforening for hva den hadde betydd. Den

var den store drivkraften i Samorg., både faglig og økonomisk. Til slutt overrakte han en fin tinnvase.

Kenneth Pedersen hilste fra N.F.A.T.F. på Hunsfos og overrakte en bordvimpel med deres emblem.

Gunhild Sundstøl hilste fra Handel og Kontor og ga en fin tinnvase.

Gudmund Gyberg hilste fra L.O.-kontoret i Kristiansand, og overrakte blomster.

Direktør Flaatin hilste fra bedriften. Han syntes foreningen hadde 2 oppgaver: Å ivareta medlemmenes interesser hva angår lønn, miljø- og arbeidsforhold på bedriften, og å arbeide for effektivitet på bedriften slik at det kan bli en trygg og sikker arbeidsplass. Han overrakte en sjekk til foreningen, og Rolf Andersen ga blomster som han ba Flaatin ta med til sin kone som ikke kunne være tilstede.

Ordfører i bedriftsforsamlingen, P. A. Ellingsen, hilste også, og takket for de mange år han hadde samarbeidet og sittet i ledelsen for Hunsfos.

Sluttelig hilste ordfører Tore Robstad fra Vennesla Kommune, og overrakte en stor blomsteroppsats.

Etter maten og talene var det dans til langt ut i de små timer, og folk så ut til å storkose seg. Langt de fleste var enige om at dette måtte vi gjenta oftere, og vi får se hva tiden bringer.

Før øvrig vil vi minne om at vi har 3 kopier av videofilm fra festen som kan lånes gratis på fagforeningskontoret. Det er bare å ringe eller stikke innom.

Jan Skårdal

30-års jubilarer

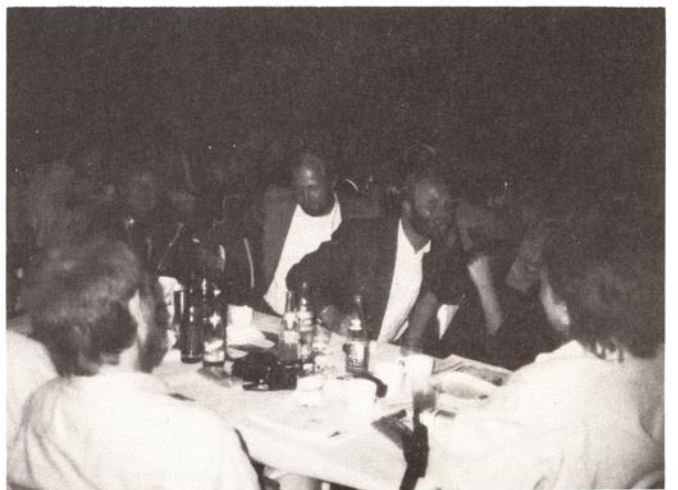
Asbjørn Aabel, Olav Aubsland, Gunnar Andersen, Runo Bergkvist, Arne Gundersen, Almar Hedman, Knut Heistad, John Homme, Arild Ingebretsen, Henry Kløvfjell, Arne Lonebu, Thorbjørn H. Olsen, Arnt Sigurd Pedersen, Otto Wetrhus, Odd Avitsland, Einar Askedal, Reinhardt Bjørå, Benjamin Elle, Olaf Hagen, Kåre Halvorsen, Andreas Holbæk, Alf Hornes, Oddman Joreid, Ole Kostøl, Olaf Leland, Ommund Mikalsen, Birger Omdal, John F. Nilsen, Ole Bergstøl.

40-års jubilarer

Rudolf Andersen, Knut Askedal, Einar Gundersen, Charles Hæstad, John Kalland, Ole Kristiansen, Syvert Larsen, Georg Nygaard, Lars Svelgane, Asbjørn Beurling, Wilhelm Beurling, Gunnar Bueklef, Thorleif Falander, Walther Gunnufsen, Notto Hagen, Ludvig Holte, Gunnar Honnemyr, Jakob Jakobsen, Kåre Karlsen Land, Magnus Karlsen, Torgeir Kristiansen, Karl Larsen, John Lian, Odd Nilsson, Sverre H. Olsen, Mardon Paulsen, Bjarne Skjervedal, Trygve Torgriksen, Mikael Tønnesen, Rolf Voreland.

MIN HOBBY

Friluftsliv – fotografering – maling

Knut Grundetjern har ikke bare en, men 3 hobbyer som sin store interesse. Turer i naturen, enten på fjellet eller i skog og mark, er alltid en opplevelse. Hver gang dukker det opp noe nytt, spesielt når en tenker «foto». Det blir oss fortalt at Knut har ett godt øye for detaljer, dette kommer også godt frem av bildene han lager.

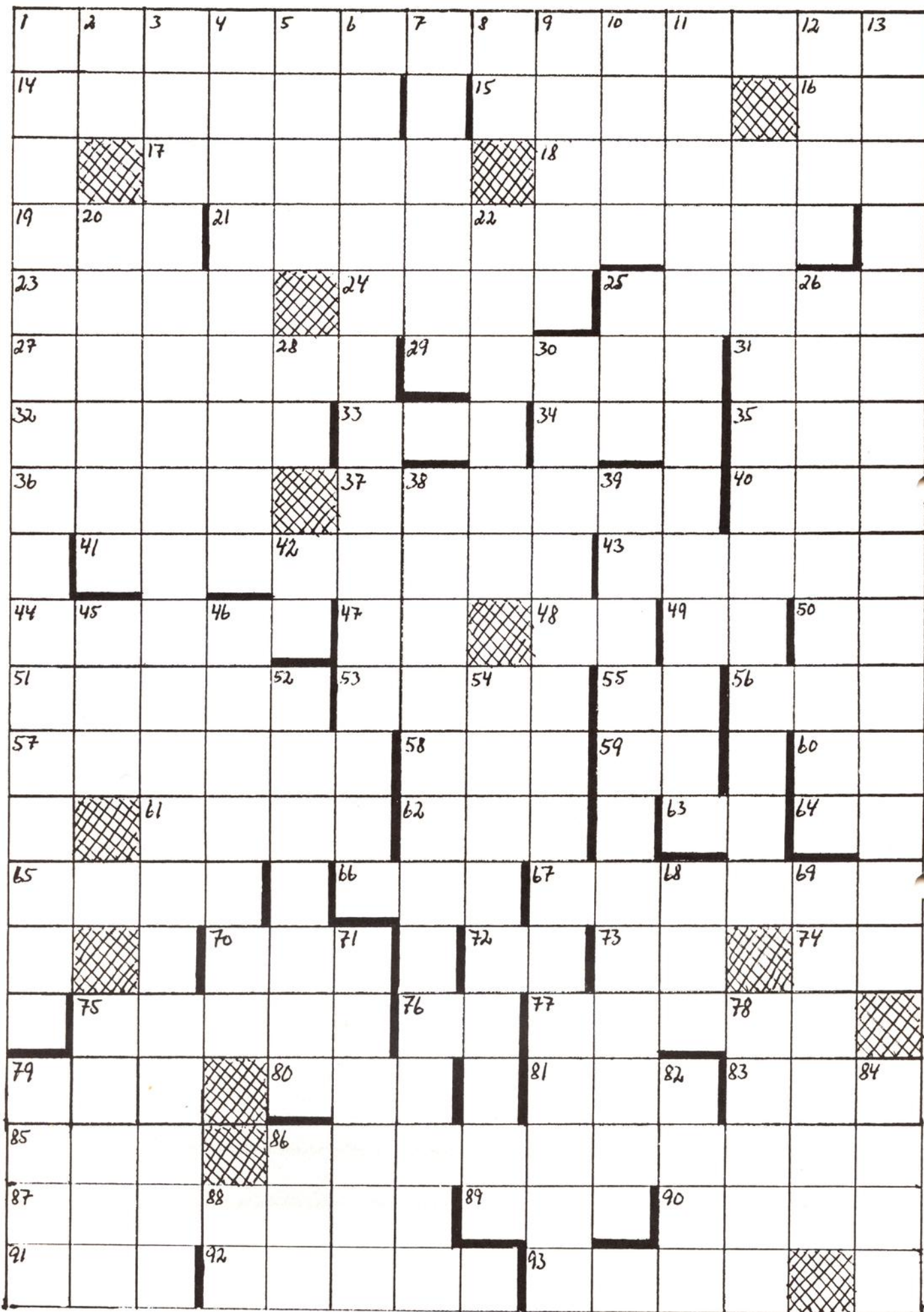
Fotoapparatet har alltid fulgt med på turene, men det ble helst «familiebilder» som ble knipset, men for ca. 15 år siden ble det mere alvor i valg av motiver. Det ble da innkjøpt nytt fotoapparat samt vidvinkel og tele, de enkelte motivene kunne da utnyttes på en bedre måte.

For en del år siden var han så uheldig å brette benet og dagene ble lange ved å gå sykemeldt. For å få noe å drive tiden med begynte han på et malekurs hvor Sigurd Gundersen var lærer. En ny hobby var derved født. Han fant fort ut at det å lage et maleri og fotografere godt kunne kombineres.

Han benyttet da diasfilm (lysbilder) og når det ble fotografert så var det med tanke på å male bilder til vinteren. Ting på bildet som virker skjemmende kan tas vekk, på maleri er det også tillatt å tilføre nye detaljer slik at komposisjonen blir bedre. En annen fordel i forhold til foto er at han kan benytte de farger han ønsker, gjerne gi maleriet høstfarger selv om bildet er tatt om sommeren. Vi har vært på besøk hos Knut og sett på en del malerier han har laget etter egne fotografier, vi ble imponert over det flotte resultatet. Vi presenterer her en del malerier, enkelte fra kjente steder, kanskje du kjenner deg igjen?

LODDRETT:

1. Avdeling på Hunsfos.
2. Gripe.
3. Foreningene.
4. Feriested.
5. Sta.
6. Vannfall i Vennesla.
7. Gammel mann.
8. Gammelt øyeblikk.
9. Mål.
10. Spandabel.
11. Rekkevidde.
12. Guttenavn.
13. Fjellklatreren.
20. Oppsynsmann.
22. Nører.
25. Pronomen.
26. Våpen.
28. Fotballklubb på Agder.
30. Viktig for nye prosjekter.
38. Har vi 5 av på Hunsfos.
39. Kan forbedres.
42. Vanlig forkortelse.
45. Herme.
46. Kostyme.
52. Gjerde.
54. Parfyme.
68. Vokaler.
69. Beruselse.
71. Verkstedformann.
75. Bilmodell.
78. Tidsrommene.
79. TV-reporter.
82. Storfugl.
84. Rører.
86. Kan.
88. Drikk.

VANNRETT:

1. Betalingen.
14. Sikre.
15. Bry.
16. Rekke.
17. Tidspunkt.
18. Sammenslåing.
19. Fryse.
21. Innbydelse.
23. Politiker.
24. Geni.
25. Arbeide.
27. Stort.
29. Gjerrig.
31. Kjelke.
32. Oppstyr.
33. Konjunksjon.
34. Organisasjon.
35. Grønnsak.
36. Trange.
37. Jur.
40. Avgift.
41. Tempo.
43. Tallerkenen.
44. Vannvei.
47. Omv. slette.
48. Jens Frigstad.
49. Siden.
50. Tokt.
51. Kan man gå i.
53. Kant.
55. Artikkel.
56. Redskap.
57. Prøves.
58. Nyvasket.
59. Dyr.
60. Fase.

61. Te.
62. Sted i Rogaland.
63. Gris.
64. Vekt, fork.
65. Matte.
66. Omv. Guttenavn.
67. Ordenstall.
70. Vik.
72. Bindeord.
73. Akk og . . .
74. Engelsk prep.
75. Lete.
76. Mynt, fork.
77. Søk sak.
79. Nybadet.
80. Ake.
81. Tallord.
83. Bukt.
85. Tanke.
86. Elvene.
87. Messe.
89. Popgruppe.
90. Barn.
91. Alene.
92. Gamle.
93. Land.

Vårt kryssord i nr. 1/87 ble vunnet av Unni Aslaksen.

Løsningen var:
 $20 - 8 - 1 - 9 - 1 - 6 - 90 = 135.$

Løsningen på kryssordoppgaven i dette nr. må vi ha innen 15. november.

Slik ser det ut på bunnen av dammen.

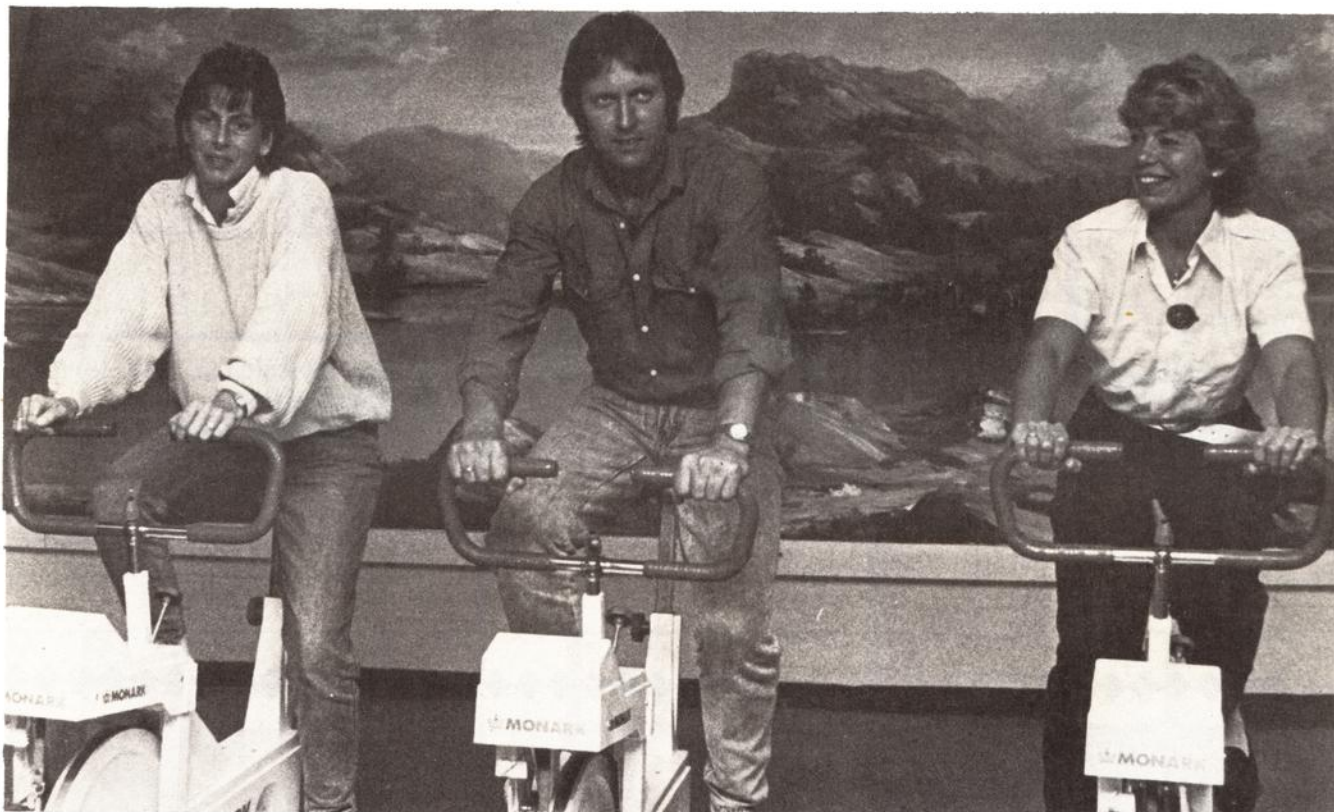
Nå blir det moro å trimme

Squash, sykle, ro, trampoline, ja hele 18 apparater står klar til bruk i vårt nyoppusset trimrom i 9'erenes tilfluktsrom. Ett enormt arbeid er nedlagt for å gjøre det så trivelig som mulig. I tillegg til trimmen er det også lagt vekt på at det skal bli et sosialt tilbud, egen sofagruppe hvor du kan slappe av med en kopp kaffe – brus vil du også finne og de små barna får en egen lekekrok å være i mens foreldrene forsøker å komme i bedre form.

Ragnhild Aurbekk, Liv Tone Larsen og Alf Hodnemyr blir kontaktpersoner som vil legge alt til rette. Foreløpig er det meningen å opprette trimgrupper og hver gruppe vil få sin dag (time). Skiftfolk kan tegne seg på i vakta.

Trimrommet åpner offisielt etter at HP går i trykken, derfor kan vi bare bringe noen smakebiter av det som venter på deg.

I neste nr. kommer vi med flere detaljer.

Velkommen til trim!

Bedriftsidrettens motto er: «Helse og Trivsel». Vi tror at det største fremstøt som vi har gjort for å nå disse målene er den ansiktsløftning og den utvidelse som trimrommet har gjennomgått i den senere tid.

Arbeidene har dessverre tatt lengre tid enn vi hadde håpet. Vi vet at svært mange har sett frem til å benytte rommet. På den annen side er vi møtt med stor interesse og velvilje fra alle som har vært behjelpelige, først og fremst fra bedriftslege Harald Skuland og fysioterapeut Bernt Usterud. De har gått aktivt inn under valget av trimapparaterne. De vil også gi den nødvendige instruksjon før utstyret blir tatt i bruk. Tegnekontoret har stått for planleggingen, og verkstedene har vært til hjelp i en ellers anstrengt peri-

ode. Vi er møtt med begeistring og forventning fra våre sponsorer. Det er bedriften, hjelpekasen, Arbeiderforeningen og Funksjonærforeningen. Vårt lag har også bidratt med et betydelig beløp. Videre har en rekke personer utenom styret deltatt i dugnad. Sigurd Gundersen har stått for utsmykning.

Vi benytter denne anledning til å takke alle som har deltatt med arbeid, gode råd, dugnad og med økonomisk støtte.

Samtidig ber vi om at alle som kommer til å benytte trimrommet vil overholde de retningslinjer som blir satt opp. Jo mere knirkefri benyttelsen kommer til å bli, jo mindre restriktive behøver vi å være.

Til slutt vil vi uttrykke håpet om at dette tiltaket vil føre til enda bedre helse, trivsel og samhold.

Velkommen til trim!

Styret
Hunfos Bedriftsidrettslag

Nytt trimrom i avd. 9

Først og fremst vil jeg få gratulere Hunsfos Fabrikker og de ansatte med nytt treningsrom. Det er blitt et velutstyrt rom med tilbud som skulle passe for de fleste. Undersøkelser viser at muskel/skjelett-sykdommer er den klart største sykdomsgruppen blant folk. Det kan være alt fra en vond skulder, stiv nakke til lumbago og ischias. Det er ofte veldig plagsomt og reduserer livskvaliteten for svært mange.

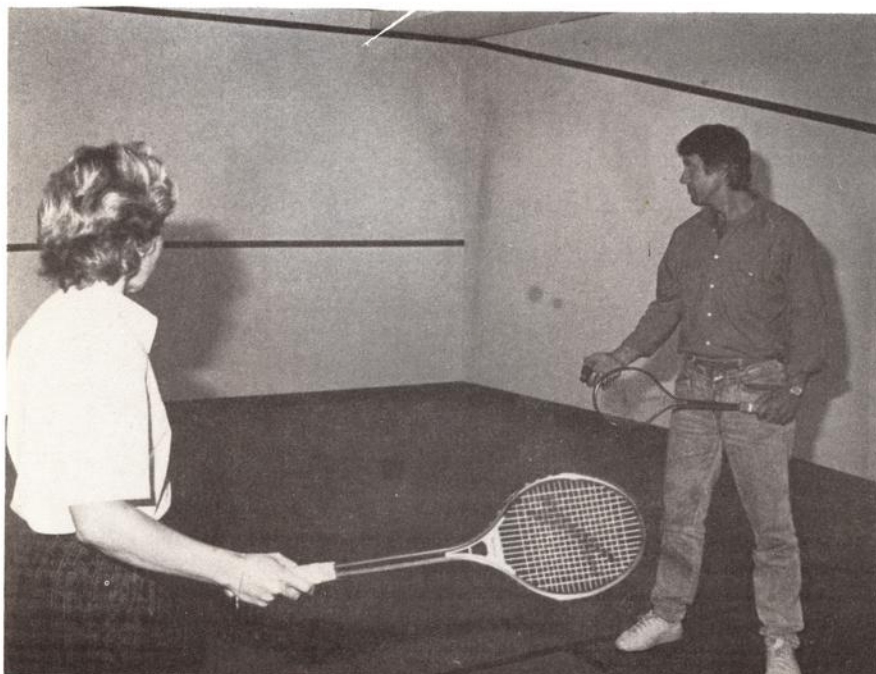
Gjennom fysisk aktivitet og opptrening kan man i stor grad forebygge eller event. redusere disse plagene, og det er dette Hunsfos nå har tatt konsekvensen av gjennom dette tilbudet.

Foruten muskel/skjelett-sykdommer har man ofte andre helseeffekter av jevnlig og riktig utført fysisk aktivitet, bl.a.:

- økt utholdenhet og styrke
- økt bevegelighet

- økt forbrening og event. vekt-reduksjon
- lavere blodtrykk - forebygger hjerte/karsykdommer
- bedre rustet til sykdom og skader
- økt velvære og trivsel

Man har lagt stor vekt på oppvarmingen, dette for å unngå de unødvendige strekkskadene som lett kan oppstå om man begynner kald på selve treningen. Til oppvarming har man

«Hunsquasch»

De to squaschbanene kommer forhåpentligvis til å bli flittig brukt. Dette er et kjempegøy spill som man kan spille på alle nivåer, og som gir både bevegelighet, styrke og kondisjon og som i dette tilfellet er naturlig å kalle «Hunsquasch».

Jeg vil oppfordre alle de ansatte til å bruke dette gratistilbudet og håper det blir et trivelig miljø i treningsrommet i Avd. 9.

ergometersykler, hoppetau, trampoline, bordtennis og squash.

Når det gjelder treningsapparatene har man satset på «Worsk sekvenstrening», dvs. apparater som er utviklet spesielt med henblikk på opptrening og terapi og som dermed gir den riktige treningen.

Hvordan trene riktig?

Ved skader e.l. er det selvfølgelig veldig individuelt, men generelt kan man si at hver øvelse utføres med 15 repetisjoner. De fleste apparatene er merket med et A-B-C-D-E nivå når det gjelder belastning. Er du utrenet bør du begynne med en runde med øvelser på A-nivå. Hvis du føler deg støl etter denne treningen, skal du ikke forsøke deg på noen økning før du har trent to-

tre ganger på begynnernivå og stølheten er borte. Til å begynne med skal du øke treningsmengden ved å øke antallet øvelserunder i en treningstime. Ikke øk med hele runder, f.eks. fra to til tre runder, men øk mer gradvis: to runder pluss en øvelse, to runder pluss to øvelser osv. helt til du har bygget opp fem komplette runder. De fleste synes at fem runder er nok.

Når du uten vanskelighet klarer fem runder, kan du begynne å redusere tiden ved å kutte ut hvilepausene mellom øvelsene. Gå direkte fra ett apparat til det neste. Når du klarer å gjennomføre fem runder uten pause, kan du begynne å øke belastningen. Det gjelder å gå gradvis frem. Ikke hopp fra fem runder på A-nivå til fem på B-nivå. Slike store sprang i trenings-

intensiteten kan føre til overbelastning eller skader. Ta det med ro. Begynn på B-nivå med tre runder. Så gjennomfører du tre runder pluss to øvelser osv. helt til du er kommet opp på fem runder på B-nivå. La økningen foregå slik på de andre nivåene også. Det er viktig at man avslutter treningen med en rikelig uttøying.

Konklusjonen må være: Det er mye bedre å trene seg opp over tid, enn å satse for hardt med en gang. Altså: Sett deg langsiktige mål.

Hilsen
Bernt Usterud
(Fysioterapeut)

En ny «Hunfosborger» er født

Den 8. mars fikk Tone og Gunnar Fidjeland sitt andre barn, og Tones kollegaer i regnskapsavdelingen med Oddvar Robstad i spissen mente at dette burde feires etter god gammel tradisjon.

To dager senere, under pappavisitten, troppet de opp iført Hunfoskjeledresser og se, verte barselgrøt og saft til både Tone og de andre på rommet.

– «Ble du overrasket», spør vi Tone.

– Ja, jeg ble helt stum. Noe slikt som dette hadde jeg aldri ventet. En virkelig hyggelig overraskelse og de andre på rommet satte også pris på dette påfunnet.

På bilde ser vi fra v.:

Astri, mamma Tone, Inger, Tor, Vesla, Oddvar, storesøster Silje, Kari Bjørg og Britt.

Alle på Hunsfos kan få utlevert ørepropper eller øreklokke.
Alle har sikkert lest om støyfare.
Alle tar hørselprøven og får beskjed om å benytte vern mot støy

På tross av alle anstrengelser som gjøres for å få folk til å forstå den faren de utsetter seg for er det likevel over 300 personer her på Hunsfos som har svekket hørsel.

Så og si samtlige er selv skyld i dette.

Når en tenker på hva dere kan risikere senere i livet med de ulemper dårlig hørsel medfører, er dere, unnskyld uttrykket, idioter dersom dere ikke gjør alt dere kan for å unngå å komme i en slik situasjon.

Vi går ut fra at avdelingens verneombud informerer alle nyansatte om støyfare og i så fall skaffer vedkommende verneutstyr. Vi regner det som en selvfølge at verneombudene er orientert om disse sakene.

Kåre Zakariassen, som selv er döv, holdt i april flere motivasjonsmøter om skader som kan oppstå dersom en ikke verner seg mot støy. For å illustrere hva en hørselsvekket ikke oppfatter av lyder hadde han talt inn på en kassett et dikt og spilt inn et musikkstykke. Ved hjelp av lav-pas filter teknikk kan enkelte tonearter tas vekk og en kan da «høre» hvilke lyder som forsvinner. Dette ble avspilt i tre forskjellige stadier, d.v.s. lyd/toner ble redusert til de enkelte stadier for en hørselsvekket person. Det er de lyse toner (diskant) som forsvinner først. **Bygner du da å bruke hørselvern vil du stoppe videre skade**, men når ørenerven først er ødelagt er det ingen hjelp å få.

Denne illustrasjonen var skremmende, nå først forstår vi hvor mye hørselen betyr. Dagligdagse lyder som musikk, fuglesang, samtaler, o.s.v. forsvinner, forsøk å gå med «sov i rø» i ett døgn, da vil du få en liten forståelse for hva du kan risikere med slarv på arbeidsplassen.

Zakariassen mistet selv jobben som skuespiller p.g.a. sin døvhet. Han kjente personer som ikke klarte å takle de daglige problemene som oppsto når hørselen forsvant, i verste fall resulterte dette i selvmord. Vi håper du forstå hvor alvorlig det er å miste en av menneskets viktigste sanser, vær ikke likeglad, gjør hva du kan for å unngå dette.

Bedriftshåndball

Alle lagene gjorde en verdig sesong i 86-87, og nå braker det snart løs igjen.

Oppmennene er veldig spente på hvordan dette skal gå og i hvertfall for damene har rekrutteringen vært dårlig de siste årene, spillerstallen har faktisk bare vært på 8 og det sier seg selv at dette er altfor lite. En vesentlig årsak til dette er uten tvil manglende treningsforhold, noe som fører til at damer som «ikke kan» spille håndball kvier seg veldig for å begynne en slik aktivitet direkte med en kamp.

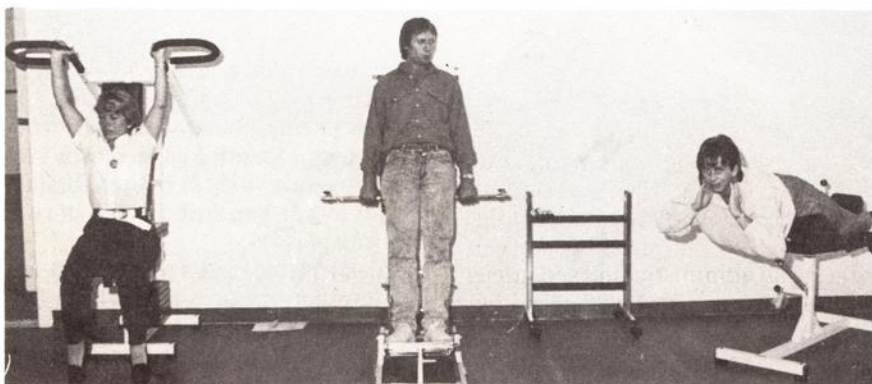
Så hermed går utfordringen til alle kvinnelige lesere av dette bladet. Alle som kan tenke seg å være med, og som fyller kravene for deltakelse i bedriftsidrett, det vil si, enten jobber på Hunsfos, eller er gift/samboer med en som gjør det, og samtidig ikke selv jobber på en bedrift hvor det er håndball-lag. Det stilles ikke noe som helst krav om at man er gode, har anlegg for det eller lignende. Det er bare å tørre. Henvend dere til Gudrun Lian eller til Ragnhild Aurebekk på lønningskontoret.

Herrelagene har vel kanskje ikke hatt samme manglende rekruttering, men helt sikkert er det at manglende trening ikke gjør det på langt nær så gøy å spille kamper.

Selvsagt håper vi i bedriftsidretten i Vennesla at forholdene må bedre seg noe når vi engang får en hall i Vennesla, og vi håper jo at kommunens økonomi snart tillater dette, forresten, hva med bedriftens økonomi, millionoverskudd innen de forskjellige bedrifter kan da brukes til så mangt.

Dog, når det gjelder trening så kan visstnok tid leies i ekserserhuset i Kristiansand på fredag ettermiddag/kveld, men hvor mange vil være med til byen på fredag for å trene. Oppmennene kunne selvsagt ønske at alle som spiller håndball vil, og retter henstilling til alle interesserte at de kontakter J. M. Robertsen, Avd. 9 og Egil Olsen på sveiseverksted om at: Joda vi går gjerne med til byen og trener.

P.S.: Dette med trening i ekserserhuset gjelder damene også. Vel møtt på håndballbanen.

Tid for trim.

Bedriftsfotball

Når dette skrives er vårsesongen ferdig og høstsesongen har nettopp startet.

Fra vårkampene har vi følgende resultater:

Hunsfos I. 1 div.:

Uavgjort 0-0 mot Lærerne
Seier 2-1 mot Handelsreisende
Seier 2-0 mot Telesport
Tap mot LTS
Uavgjort 1-1 mot Posten

Cupkamper:

Seier 6-0 mot Tollvesenet
Seier 4-0 mot Telesport
Seier 6-0 mot Fiskaa

Laget er altså ennå med i cupen hvor 1/4-finalen står for døren.

Hunsfos 4. divisjon:

Tap 2-1 mot Selmer-Furuh.
Uavgjort 1-1 mot Kruse-Smith
Tap 4-2 mot Reinco
Seier 3-1 mot Fiskaa II
Seier 1-0 mot Lindboe

Cupkamp:

Tap 5-1 mot Fædrelandsv.

I «Vårcupen» spilte laget seg helt fram til finaleplass hvor det imidlertid ble tap for Bygg & Farge etter meget bra innsats.

Fra Old Boys-laget er det litt sparsomt med resultater, nevnes kan det dog at i vårcupen vant Hunsfos i Old Boys klasser. Forøvrig så har resultatene vært svært opp og ned, kanskje helst ned.

Det har i vårsesongen ikke vært store problemer av noen slag, old boys laget har hatt problemer med å vinne. På «papiret er vi jo et godt lag» men vinne er altså vanskelig.

Forøvrig frykter oppmenn Helge Honnemyr (1. laget) og Harald Hansen (2. laget) at de kan få litt problemer med keeperplassene resten av sesongen, keeperne fra vårsesongen har alle sluttet. Nye må altså finnes.

Treningen som har foregått på Kvi-vollen onsdager og lørdager har stort sett hatt bra framme, nå i sommer har det kanskje – av forståelige grunner – vært noe dårlig, men til alle: Møt gjerne opp og få trim og mosjon. Ingen behøver engang ha ambisjoner for å bli fast inventar på lagene for å møte opp på Kvi-vollen til fotballtrening.

HUNSFOSHEIMEN

OG VESØY

Aktiviteten og utleien på Vesøy er meget god. I hele ferien har det vært fullt belegg på alle hytter og leiligheter. Selv om været ikke har vært det beste denne sommeren, ser ikke det ut til å skremme folk bort. Regner det så mye at man ikke en gang kan ut å fiske, så blir det å kose seg som best en kan inne på hyttene, med kortspill og andre ting for å holde barna i aktivitet.

Noen irriterer seg over at styrehytta av og til står ubrukt, når der er nok av folk som står på venteliste for å leie. Og det kan kanskje virke litt irriterende, når sola skinner og hytta står tom.

Forklaringen er at styret setter opp en vaktliste for styremedlemmene for hele ferieperioden. Av og til er det ikke alltid det passer for den som har vakt å være der hele uken. Kanskje skal de andre steder, og da kan et av de andre styremedlemmene benytte hytta. Og da hender det av og til at den blir stående tom. En annen årsak er at det oppbevares en god del materiell som bare styret har adgang til, i tillegg til nøkler til alle hyttene og bodene.

Når det gjelder investeringer der ute, så holder vi nå på med å ruste opp den gamle sjøbua. Foreløpig skal vi sette inn ny dør, nye vinduer og utvendig kledding. Innvendig er det foreløpig ikke bestemt hvordan vi skal ha det. Heller ikke hvilket formål hytta skal benyttes til. Det er slått frampå om å ha den som en ny utleiehytte, også om å ha den som felles oppholdsrom, en plass for koselig samvær når været er dårlig, kanskje med grillmuligheter og peiskos. Der er mange muligheter, og styret er åpne for gode forslag. Vi har også tenkt å utvide den lille parkeringsplassen på høyre side av sletta før du kommer inn på selve Vesøy. Hytteiere rundt oss har bedt om å leie den plassen på åremål, så der har vi muligheter til å tjene noen kroner.

Vi hadde også tenkt å fylle igjen den steinete hola ut mot brygga, men etter å ha innhentet anbud fra entreprenør,

fant vi ut at det ble for dyrt. Ellers har vi også planer om å ruste opp den gamle delen av brygga.

Når det gjelder Hunsfosheimen, så har utleie vært som normalt første halvår. Et par avbrudd i utleien har det vært, etter vandalenes herjinger i vinter, og etter noen problemer med vannrør.

Nå er jo som de fleste vel vet, utleie stoppet fra 31. august, da Evangeliesenteret i Vennesla overtar. De har foreløpig leiekontrakt for 3 år, med mulighet for fornyet leie da. Vi i foreningsstyret syntes dette var en god løsning. Vi får inntekter tilsvarende vanlig utleie, og vi slipper utgifter til vanlig vedlikehold, strøm og telefon. Det skal jo benyttes som rehabiliteringssted for alkoholskadde, og en god del av terapien der består av praktisk arbeid. Det er da tenkt at de skal utføre vedlikehold og nyanlegg på heimen og hytta. De utfører jobben, mot at vi holder materialene. De får også anledning til å hogge vinterved i skogen vår. Av nyanlegg vi har tenkt på, er en brygge til båtene. Vi har også tenkt å ta et skippertak på hytta. Det må til om vi fortsatt er interessert i å leie den ut. Vi tror at Hunsfosarbeidere er mer interessert i å leie hytta enn den store heimen. Men da må den være i en slik stand at folk kan trives der. Plassen er jo en perle.

Jeg tror det var riktig å gjøre det på den måten vi har gjort. Utviklingen de siste årene har vist at det praktisk talt ikke er noe utleie til Hunsfosfolk. Med den nye leietageren slipper vi å tenke på all administrasjon ved utleie. Det var en del arbeid med det, spesielt for vaktene. Videre trenger vi ikke tenke på rengjøring etter hvert utleie. Selvfølgelig har det også sine bakdeler at vi ikke kan benytte heimen når vi vil, men nå er beslutningen tatt, og så får vi se på erfaringene i den perioden som er kontraktfestet.

Jan Skårdal

Hjelpekassens ytelser

Medisiner:

Det gis mot fremvisning av resept 50% refusjon ved kjøpe av medisiner til ansatte, hustru og barn under 18 år, såfremt hustru eller barn *ikke* har lønnet arbeide.

Pensjonister og ektefeller får 100% dekning.

Briller:

Ansatte får ved kjøp av briller et tilskudd – kr. 300,- mot fremvisning av kvittering fra godkjent optiker. For pensjonister og ektefeller gjelder også dette.

Fysisk behandling:

Det ytes til ansatte 100% av eget mellomlegg for fysisk behandling.

Pensjonister og ektefeller får dekket 100%.

Kiropraktor:

Det ytes til ansatte 50% av eget mellomlegg – inntil 10 beh. pr. år.

Dette gjelder også pensjonister.

Mellomlegg til spesialist – røntgen og egenandel medisiner:

Der dekkes inntil 50% til alle ansatte. Pensjonister og ektefeller får full dekning.

De som har fått dette ført på kvitteringskortet, kan ved årsskifte – og innen januar måned få dette refundert.

For å kunne få hjelpekassens ytelser må vedkommende ha vært ansatt i 6 måneder.

For ansatte som blir uførhetstrygdet eller pensjonert før oppnådd pensjonsalder gis ikke de ytelser som pensjonister får før vedkommende er 60 år. De må forøvrig ha 10 års ansettelsestid ved bedriften.

Medlemmer som ved uriktige opplysninger – eller ved å unnlate å gi riktige opplysninger uberettiget har oppbeåret stønad, plikter å betale tilbake til kassen det som er utbetalt for mye.

Hjelpekassens styre

AVSKJEDSFEST FOR TORDIS OG HJØRDIS

To av våre rengjøringskvinner takker for seg etter mange år på Hunsfos, og etter god tradisjon arrangerte «Bøtteballetten» et avskjedsselskap til deres ære.

Denne gangen skulle det være et selskap med «stil» og det ble derfor bestilt bord på Ernst restaurant.

Et fint pyntet langbord sto klart da 15 damer og deres sporty formann ankom. Det fortelles at Sandaker var «kry som en hane» der han satt omkranset av sine damer.

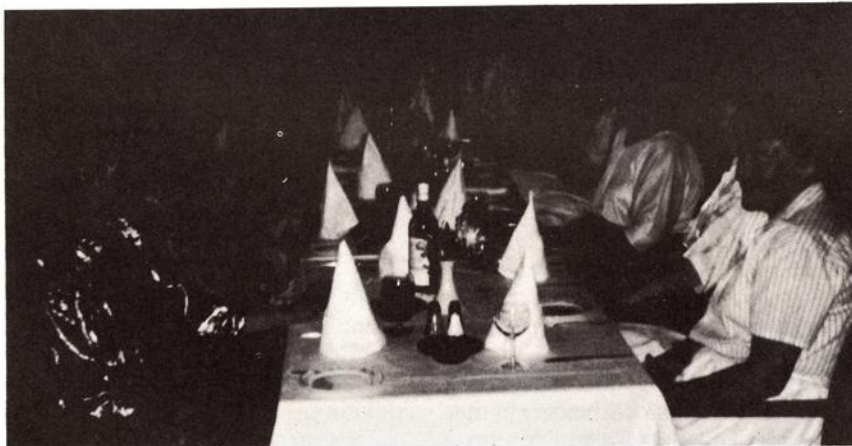
Etter en god middag med noe attåt overrakte Ellen gaver og blomster til æresgjestene og ønsket de mange gode år i fremtiden og håpet de av og til tok seg en tur ned på besøk, spesielt når det var nedvask.

Dansegulvet ble også besøkt og en etter en ble ført ut på gulvet av en dansglad formann.

Etter en hyggelig og vellykket kveld sender vi våre beste ønsker for fremtiden til Tordis og Hjørdis.

Hilsen «Bøtteballetten»

Ellen, Elin, Sonja, Torhild W, Torhild S, Åse, Inger, Grethe F, Grethe T, Vally, Arna, Signe, Ellinor og Tarjei

Våre lesere husker sikkert Karin Rosseland på kontoret som vant en Paristur i Lyse Line konkurransen.

Det ble ikke en weekend-tur slik det opprinnelig var meningen, nei det ble istedet en uforglemmelig bryllupsreise i en uke sammen med ektemannen Roy.

Kjente steder ble besøkt, Eiffeltårnet, Triumfbuen, Champs-Élysées, Notre Dame, Loire-dalen, kjent vinkjeller som var over 2 mil lang. Selv om det var varmt, over + 40° C i skyggen hver dag, ble det en veldig fin tur, en tur som vil bli husket resten av livet.

Bildet viser transporten av Karins kjøretur til utdrikningskalaset på Peppes Pizza bar.

Turen gikk bl.a. til Gimlemessen og innom kvadraturen.

TAKK

Hjertelig hilsen og stor takk til vår formann Sandaker og alle i «rengjøringsgjengen».

Irene, Torunn, Ellen, Arna, Signe, Wenke, Sonja, Torhild W, Torhild S, Inger, Marit, Elin, Grete F, Grete T, Åse og Vally for den flotte og alle tiders koselige avslutningsfesten vi fikk på Ernst hotell – det skjønneste smykket vi fikk som et kjært-kjært minne. Det er de gode minnene vi får som en lever videre på. Så igjen hjertelig takk til alle!

Beste hilsen Hjørdis og Tordis

Hjertelig takk for blomsterhilsen til min 60-års dag.

Tellef Langevold

OPPLÆRINGSVIRKSOMHETEN: Avslutning av skoleåret 1986/87

Opplæringsvirksomheten for høsten 1987

Vi kan selvsagt ikke slå oss til ro med det som har skjedd på opplæringsfronten hittil. Det ligger fremdeles utfordringer foran oss. Utfordringer som vil medføre behov for økt kompetanse hos oss alle, hver på vår plass, både på det praktiske og det teoretiske plan.

Nye teorikurs som *fører fram til fagbrev i prosessfag* vil derfor fortsette fra høsten av. Innbydelse til disse kursene er trolig allerede sendt ut når dette leses. Vi vil i tilknytning til disse innbydelsene og som supplement til disse, vise til den informasjonsrunde som opplæringsleder G. Hansen, studietillitsmann Lindland og fagforeningsformann R. Andersen gjennomførte i hele papirfabrikken på samtlige skift tidligere i sommer. Vi vil med dette ønske både «nye» og «gamle» operatører velkommen til våre kurser.

Utdeling av fag- og svennebrev

Den årlige utdeling av fag- og svennebrev fant sted i Håndverkerforeningen den 6. mai. Dette arrangementet foregår i regi av Kristiansand Håndverk- og Industriforening og Yrkesopplæringsnemnda i Vest-Agder. Fylkesordfører Niels-Otto Hægeland hilste de nye svenner og fagarbeidere. Hovedtalen ble holdt av byråsjef i Kirke- og Undervisningsdepartementet, Randi Kittelsen.

Etter den høytidelige utdeling av fag- og svennebrev ble det servert, tradisjonen tro, pølser og potetstappe. Odd Høgstøl underholdt ved klaveret og Håndverkerforeningens sangkor deltok.

Fra vår bedrift fikk følgende medarbeidere overrakt sine fagbrev:

Per Sigurd Hønnemyr – mekanikerfaget, Jørgen Kilen – mekanikerfaget, Fred Alvin Husøy – mekanikerfaget, Eivind Sannes – automasjonsmekanikerfaget, Vidar Syvertsen – platearbeiderfaget, Egil Olsen – industrirørleggerfaget.

De fem førstnevnte er de første av våre lærlinger som nå har fullført sin læretid og avlagt fagprøve. Eivind Sannes er dessuten den første i Vest-Agder som har fått fagbrev i Automasjonsmekanikerfaget.

Vi gratulerer våre nye fagarbeidere med den utdannelse de nå har avsluttet og med det verdifulle fagbrev de nå

har fått som bevis på sin fagstatus. Vi ønsker dem lykke til i sitt fortsatte arbeid ved Hunsfos Fabrikker.

«Skoleårets» avslutning ble i år markert med en sammenkomst i Velferden den 9. juni for kursdeltagerne, instruktører og representanter fra fagforening og bedriftens ledelse.

I alt var det 28 deltagere som fikk sine vitnemål for fullførte kurs. Av disse var det to deltagere som fikk TY's (Treforedlingsindustriens Yrkesopplæring) kniv for å ha oppnådd spesielt gode resultater, både i oppgavebesvarelsene, gjennom året og ved eksamen.

Dette var Alf Renstrøm ved Fagoperatørkurs, tremasse og Magne Rosfjord ved Fagoperatørkurs, papir. Dette er en påskjønnelse som henger meget høyt. Det står derfor stor re-

spekt av det disse to har prestert ved sin interesse og innsats. Vi skylder å opplyse at også resultatene hos de øvrige kursdeltagerne var tilfredsstillende, med noen som lå like opp under de to ovennevnte.

Utdeling av vitnemål ble foretatt av teknisk direktør Ola Taraldrud og opplæringsleder Gunnar Hansen. Etter servering av bløtkake og kaffe var det korte innlegg fra driftsingeniør Arthur Coldal og fagforeningsformann Rolf Andersen.

Deltagerne ved «Grunnkurs i Arbeidsledelse», (Ledelse I) har fått sine vitnemål ved en tidligere anledning. Her oppnådde vår bedriftsgruppe det gjennomsnittlig beste resultat i forhold til øvrige bedriftsgrupper i landet.

En del av årets kursdeltagere samlet ved utdeling av vitnemålene. Fra venstre tekn. dir. Ola Taraldrud, Johnny Halvorsen, Alf Dale, Asbjørn Risdal, Bjørn Pedersen, Egil Zakariassen, Harald Iversen, Roger Nygaard, Reidar Larsen, Vidar Skårdal, Arild Granly, Thomas Karlsen, Gunnar Hansen.

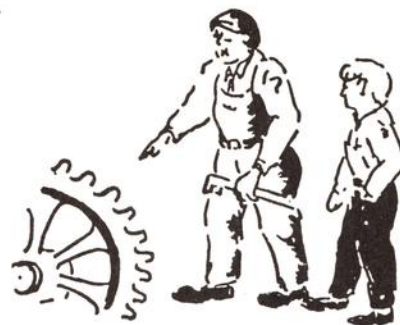

Våre to fagoperatører som utmerket seg med spesielt gode resultater under årets fagoperatørkurs.

Øverst Alf Renstrøm i sliperiet og nederst Magne Rosfjord i PM 5. Begge flankert av opplæringsleder Gunnar Hansen og tekn. dir. Ola Taraldrud under overrekkelsen av TY's kniv.

Bedriftsbesøk

Med bakgrunn i en forholdsvis god ordrebeholdning har papirproduksjonen gått uavkortet gjennom hele ferieperioden. Bestrykningsavd. har hatt 3 ukers feriestans som vanlig.

Naturlig nok svekkes etterspørselen som normalt gjennom ferietiden, og det er alltid spennende å se om den tar seg opp igjen når ferien er over. Ferietiden for Europa som helhet varer gjennom juli/ august.

I øyeblikket har vi en god del ordrebeholdning på alle maskiner, unntatt PM 5 som vi har måttet skaffe en betydelig ekstra tonnasje i og med stans i råpapirforbruket i avd. 9 gjennom 3 uker. Vi håper og tror imidlertid dette vil være tilbake i normal balanse etter hvert som vi nærmer oss høsten.

Salgsstatistikken for 1. halvår viser en pen økning på 7% på det norske markedet. Størst fremgang viser A4 kontorpapir og konvoluttpapir fra PM 1. Våre leveranser til Sovjet har gått planmessig. PM 6 og PM 4 viser utmerket produksjon på dette produktområdet. Vår løpende kontrakt med Sovjet vil være ferdig produsert i begynnelsen av oktober.

Generelt må man karakterisere markedssituasjonen som tilfredsstillende. Det er et visst press på enkelte produktområder, som bl.a. hindrer gjennomføring av ønskelige prisøkninger.

Hunfos ble søndag 14. og mandag 15. juni beåret med besøk fra Frankrike. Herr og fru Daillencourt og herr og fru C. Chevrier fra firmaet Grantil, ble ledsaget av vår franske agent Lars A. Hedstrøm og hans frue.

Firmaet som er en av våre store kunder, kjøper ca. 3.000 tonn bestrøket tapetpapir fra oss i 1987 og ligger i Châlons Sur-Marne, ca. 200 km. rett øst for Paris halvveis til den tyske grensen. Beliggende midt i Champagne-distriktet og også i historisk kjente områder fra de to siste verdenskriger, er deres fabrikk en av landets største tapetfabrikker med en produksjon på ca. 10 mill. tapetruller pr. år. Det skulle dekke en del vegger! De produserer både papirtapet og vinyltapet.

Besøket var meget hyggelig og forhåpentligvis positivt og lærerikt for våre kunder. Det var første gang på Hunfos og en grundig omvisning i fabrikk ble arrangert. På søndagen ble det litt tid til en tur med båt i skjærgården, og selv om værgudene ikke viste seg fra sin beste side, tror vi turen falt i smak.

Våre venner returnerte med fly til Frankrike mandag ettermiddag etter å ha hilst på flere av Hunfos personell som er involvert i deres tapetpapir. Et meget hyggelig besøk som vi satte pris på og ønsker kan gjentas om ikke så lenge.

Arne Skagestad

De russiske gjesters navn:

Igor V. Kalinin, Sovjetunionens offisiell handelsrepresentant i Norge.

E. Khoudiakov, administrerende direktør Koneisto Norge A/S, Drammen.

V. Doudalev, representant i Norge for Exportles, Moskva.

Formålet med det avtalte besøk på Hunfos 25. juni var generelle diskusjoner om Hunfos' leveringssituasjon til Sovjet med tanke på å legge grunnlaget for konkrete forhandlinger om videre leveranser i fremtiden.

Hunfos med nøytralt bokpapir – for lengre levetid

Spørsmålet om papirs levealder har blitt stadig viktigere. Det er mange årsaker til dette. En årsak er at informasjon lagret på data synes å ha kortere levetid enn man trodde før. Papir blir derfor det beste materialet å bruke når man skal lagre informasjon over meget lang tid, flere hundre år. Det er vi glad for. Noe vi ikke er så glad for er alarmerende meldinger fra bibliotekene.

Bøker og tidsskrifter fra perioden 1880 til 1920 begynner å bli så sprø og dårlige at det ikke lenger er forsvarlig å bruke bøkene på normal måte. I USA er dette problemet kommet enda lenger. I det kjempestore Kongressbiblioteket regner man med at ca. 1/3 av bøkene er for skrøpelige til å kunne utsettes for vanlig bruk. Årsaken til dette forfaller synes å være kjemisk sure forbindelser eller rester fra kokeprosessen og fra limingen av papiret som bryter ned fibrene. Dette problemet krever to løsninger:

1. Hva gjør vi for å stoppe nedbrytningen i bøkene som allerede befinner seg i bibliotekene?

På dette problemområdet forskes det ved de store universitetsbibliotekene verden over.

2. Hvordan skal en unngå at de bøkene som produseres i tiden fremover forfaller ved lagring?

Her kreves det betydelig forskningssinnsats innen papirindustrien for å finne frem til de endelige svarene?

Hva de fleste synes å være enige om er følgende:

For å unngå at sure kjemikalier angriper fibrene bør papiret lagres nøytralt, d.v.s. med en surhetsgrad lik pH over 7,0. I tillegg bør det være en «alkalireserve» i papiret som skal nøytralisere eventuelle senere tilførsel av sure kjemikalier, som f.eks. fra sur nedbør og sur luft. Følger en disse forholdsreglene vil mye være vunnet med hensyn til lagringsstabil papir.

Nøytralt papir fra Hunfos

Ute i Europa har man eksperimentert mye med noe som kalles nøytrallimet treholdig papir, men den høye pH'en som kreves for å lime såkalt nøytralt (pH lik 8-9) har vanskelig latt seg forene med bruk av høybleket tremasse, da massa blir gul.

Hunfos er kommet fram til en teknisk løsning som gir et ekte nøytralt papir. Det tilsettes akkurat den kalsiumkarbonat mengden den amerikanske

standarden krever i et permanent papir, og holder pH i området 7,5 til 8,0. Samtidig er overflaten latexbehandlet ved pigmentering i limpressa, noe som gir både god overflate og god holdbarhet.

Bokmarkedet har behov for et nøytralt kvalitetspapir i de lavere gramvektsområdene 70–80–90 g/m² som kan tåle kraftige illustrasjoner og tekst uten å få for mye trykkgjennomskinn.

I likhet med Hunfos trefrie offsetpapir, Crown Set, som vi lager på PM 1, fyller de treholdige bokpapir kvalitetene CREST PLAN 12, CREST BOK 14 og CREST PRINT 16 kravene med hensyn til pH og «alkalireserve» som beskrives i den amerikanske standarden. Dette gir bokpapiret en sterk forlenget levetid sammenlignet med surt limede kvaliteter.

CREST PLAN 12, CREST BOK 14 og CREST PRINT 16 er treholdige pigmenterte nøytrale bokpapir kvaliteter som forener lav vekt med god opasitet og god trykkbarhet. De representerer i så måte en nyhet i markedet.

Hunfos har utviklet disse papirtypepene bl.a. i samarbeid med ledende norske forlag. Disse kvalitetene fra PM 5 er moderne bok-kvaliteter som forener de krav leserne, forlagene, trykkeriene og bok-binderiene setter til et kvalitetsprodukt. Kvaliteten produseres i gramvektsområdet fra 60 til 150 g/m².

Dette er et sammendrag fra en artikkel som stod i Norsk Skogindustri nr. 12 1986.

H. Fleischer

Kjemisk helsefare

Det er idag mange kjemikalier i bruk på Hunfos fabrikker. Noen er uskyldige og andre er både giftige og kreftfremkallende.

Dessverre må vi også benytte farlige kjemikalier, hvis ikke ville produksjonen ha stoppet øyeblikkelig. Derfor gjelder det å innrette seg på riktig måte i forhold til det kjemikaliet man håndterer.

Mye er på forhånd lagt til rette av bedriften. Kjemikalierne går i lukkede systemer, egne avsug o.l. Men det er ikke alltid, dessuten må selv lukkede systemer o.l. repareres. Da gjelder det å vite hva slags stoff man har med å gjøre. Vet man det, går det an å slå opp i bedriftens stoffkartotek for å se på farlighetsgrad og hva man kan gjøre for å verne seg mot denne.

Det er utlagt stoffkartotek på de plasser hvor stoffene blir benyttet i tillegg til portvakt. Dessuten har innkjøpsjef, bedriftslege, hovedverneombud og undertegnede fullstendig stoffkartotek.

Bedriftens kjemikalieutvalg bestående av de overnevnte personer krever produktdatablad på alle stoffer også ikke merkepliktige. Det er nyttig informasjon å lese at et stoff er ufarlig også.

Nå er det opp til den enkelte person å søke den informasjonen en vil ha. Stoffkartoteket er der for å brukes. Hvis det imot forutsetning skulle skje uhell, vil portvakt sørge for at produktdatablad vil følge den skadde til sykehus eller helsehus. På den måten får helsepersonell raskt opplysninger om hvordan de skal behandle pasienten. Dette systemet er ganske unikt i forhold til andre bedrifter.

Hvis det blir benyttet stoffer man ikke har produktdatablad på må du raskest mulig melde fra til overordnede slik at han kan ta videre kontakt slik at opplysninger om stoffet kommer frem.

Hele opplegget krever litt av oss alle. Derfor vær aktpågivende og be om informasjon om det ikke allerede finnes.

E. Solli

Hunfosposten for 25 år siden

Hunfosposten for 25 år siden

Gunnar Borgen opplyste at det var med nød og neppe at bedriften klarte å holde hjulene i gang. Det var kjørt langt mer papir på lager enn normalt. Kjøperne kunne velge og vrake hvor de ville kjøpe papiret, og det var større krav til kvalitet. Prisene var kommet så langt ned at det ikke lenger var spørsmål om fortjeneste, men om hvorvidt man skulle kunne kjøre med balanse. Han mente at det var en vesentlig forutsetning at vi kom med i Fellesmarkedet – såfremt det ble tilfelle med England. Etter initiativ fra Produksjonsutvalget var det nedsatt et rasjonaliseringsutvalg som sammen med underutvalg skulle foreta en systematisk gjennomgåelse over bedriftens forskjellige avdelinger i den hensikt å få klargjort de muligheter som var tilstede for å gjennomføre besparelser og rasjonalisering.

★

Representantskapet gjenvälgte direktør Per M. Hansson til formann og h.r. adv. Ole A. Bache som viseformann til styret. Skipsreder Tom Wilhelmson ble gjenvälgt som formann for representantskapet og direktør Leif Moestue som viseformann.

★

Ingeniørene Kittelsen og Lunde ble slått til ridder av en ny orden: *Den Syrefeldte Tulipan*. Bakgrunnen var de ødelagte blomsterrabattene som syren hadde tatt knekken på – noe de to ble gjort ansvarlige for. Nå viste det seg at det dreide seg om svibler og ikke tulipaner, men det var det ingen som kunne se. (I forbindelse med overgangen til ny syretype i 1960 hadde det vært betydelige driftsvanskeligheter i det provisoriske syrehus.)

★

Hunfos Arbeiderforening hadde leid et nytt feriested – Småvigen i Høvåg – et gammelt hus i sørlandsstil samt 1 annek og 1 båthus.

★

Funksjonærforeningen kjøpte hytte og 12 mål terreng ved Harkmarkfjorden.

Kristiansanderen Kjell Wrangel, planleggingsjef for den store treforedlingsbedriften Eddy Comp. i Canada, besøkte Hunfos sammen med sin kone. Han praktiserte på Hunfos i begynnelsen av 20-årene. I 1924 reiste han på lykke og fromme til Canada. Etter forskjellige jobber ble han prøvetaker på Kipawa Sulphite Mill der nordmannen P.J. Mürer var direktør. Reisepenger dit fikk han ved å selge dressen sin for to esker sardiner, en kjeksroll og en jernbanebillett. (Wrangel lever ennå og er opptatt med en rekke gjøremål på sin eiendom i Canada.)

★

Nytt papirlaboratorium ble tatt i bruk (det samme som det eksisterende ved enden av PM 1).

★

Hele 80 ansatte fullførte kurs i fortsettelse av grunnkurset basert på Folkets Brevskole. Det var tremassekurs, hollenderkurs, kurs i varmelære, kurs i norsk og regning. Senere på året startet Cellulosekurs (13 deltakere), papirkurs (87 deltakere) og kurs for sjåfører og truckførere.

★

Kontoret var fremdeles ubeseiret i avdelingsfotball.

★

Teknisk direktør Rolv Lindseth fra trådte 1. august sin stilling etter å ha vært ved bedriften i 4 år for å overta stillingen som adm. dir. for det nystartede selskap A/S Nordenfjeldske Treforedling. Han satte dype spor etter seg i en rik ekspansjonstid for bedriften. Som ny tekn. dir. ble ansatt siviling. Trygve R. Jarlsby som var tekn. disponent ved Treschow-Fritzøe, Larvik. Han tiltrådte den nye stillingen 1. april 1963.

★

Per Bjørnson redegjorde for nytt tømmerlager og nytt renseri.

Trygve Kittelsen redegjorde for tekniske nyheter i cellulosefabrikken. Overgangen til Mg-bisulfitprosessen og bruk av furu og løv gjorde det nødvendig å bygge om sileriet for å oppnå renere masse og redusere silutskud-det. I syrehuset var installert et nytt svovelforbrenningsanlegg og syreprosessen ble automatisert.

★

Til slutt 2 vitser omskrevet til dagens forhold:

– Varmeingeniør John Dale er utnevnt til kamindør av 2. grad og ridder av Æres-legg-i-ovnen.

– Det fortelles at da Harald Iversen fridde sa han: «Jeg elsker ilden i dine øyne». (Kjenner vi Harald rett så holder han denne ilden ved like og vil gjøre det fortsatt i mange år.)

